

دانشگاه سمنان

آزمونهای روان‌شناسی شناختی (با استفاده از نرم افزار CogLab)

گِرِگ فرانسیس: دانشگاه باردو

یان نیس: دانشگاه میموریال

دانیل آر. فن هورن: دانشگاه باردو

مترجمان:

دکتر شاهرخ مکوند حسینی (عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان)

دکتر پرویز صباحی (عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان)

علی قربانزاده

دکتر پروین رفیعی نیا (عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان)

سرشناسه : فرانسیس، گرگ Francis, Greg

عنوان و نام پدیدآور : آزمونهای روان شناسی شناختی (با استفاده از نرم افزار CogLab) گرگ فرانسیس، یان نیس، دانیل آر. فن هورن؛ ترجمه شاهرخ مکوند حسینی ... او دیگران؛ ویراستار ادبی رحمان معرفت . مشخصات نشر : سمنان: دانشگاه سمنان، ۱۳۹۰. مشخصات ظاهری : ۲۸۸ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۴۰-۴۵-۹ وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : ترجمه شاهرخ مکوند حسینی، پرویز صباحی، علی قربانزاده، پروین رفیعی نیا .

یادداشت : عنوان اصلی : CogLab on a CD , c2008.

موضوع : روان شناسی شناختی

موضوع : شناخت (روان شناسی)

شناسه افزوده : نیس، یان، ۱۹۶۵ - م

شناسه افزوده : Neath, Ian

شناسه افزوده : ون هورن، دانیل

شناسه افزوده : Vanhorn, Daniel

شناسه افزوده : مکوند حسینی، شاهرخ، مترجم

شناسه افزوده : معرفت، رحمان، ۱۳۵۷ - ویراستار

شناسه افزوده : دانشگاه سمنان

رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ ۴۴۴/ف۲۰۱ BF

رده بندی دیویی : ۱۵۳ شماره کتابشناسی ملی : ۲۶۳-۳۶۰

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

آزمونهای روان شناسی شناختی (با استفاده از نرم افزار CogLab)

- ☒ مترجمان : دکتر شاهرخ مکوند حسینی، دکتر پرویز صباحی، علی قربانزاده، دکتر پروین رفیعی نیا
- ☒ ویراستار ادبی: رحمان معرفت
- ☒ طرح جلد و صفحه آرایی: اسماعیل شجاعی
- ☒ نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۰
- ☒ چاپ : نفیس سمنان
- ☒ شمارگان : ۴۰۰ جلد
- ☒ قیمت : ۱۰۰۰۰۰ ریال
- ☒ شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۴۰-۴۵-۹

حق چاپ محفوظ و متعلق به انتشارات دانشگاه سمنان می باشد.

تلفن انتشارات: ۰۲۳۱-۳۳۲۰۲۹۵

فهرست مطالب

۱۱	آشنایی با نرم افزار CogLab
۱۲	شروع کار با نرم افزار CogLab
۱۳	پنجره اصلی نرم افزار CogLab
۱۴	اجرای آزمایش با نرم افزار CogLab
۲۲	کمک به رفع مشکلات در اجرای نرم افزار CogLab

آزمایش ها

۲۷	• پلک زدن توجهی
۳۱	• کشف تغییر
۳۵	• اثر سایمون
۴۰	• نشانه دهی فضایی
۴۴	• اثر استروپ
۴۹	• حرکت ظاهری
۵۳	• تداخل گارنر
۵۸	• خطای ادراکی مولر- لایر

۶۳	● شناسایی علامت
۶۹	● جستجوی دیداری
۷۳	● ناقرینگی مغزی
۷۹	● نقطه کور
۸۵	● میدان های دریافتی
۹۲	● پوشاندن فرا تقابلی
۹۸	● اثر وجه خسی
۱۰۲	● گزارش ناقص
۱۰۸	● اثر پسایند
۱۱۲	● براون - پترسون
۱۱۶	● خطای موقعیت
۱۲۰	● جستجوی استرنبرگ
۱۲۶	● اثر گفتار نامربوط
۱۳۰	● فراخنای حافظه
۱۳۵	● فراخنای عملیات
۱۳۹	● اثر تشابه آوا شناختی
۱۴۵	● رمز گردانی ویژگی
۱۴۹	● سطوح پردازش
۱۵۵	● موقعیت زنجیره ای
۱۶۰	● اثر فن رستورف
۱۶۴	● حافظه کاذب
۱۶۹	● اثر به کلی فراموش کردم
۱۷۵	● یادسپار/بدان
۱۸۱	● واژه رابط

۱۸۶	• چرخش ذهنی
۱۹۱	• شناسایی - ادراک مقوله ای
۱۹۶	• تمایز - ادراک مقوله ای
۲۰۱	• تصمیم گیری واژگانی
۲۰۶	• برتری واژه
۲۱۱	• شناسایی قطعی
۲۱۵	• یادگیری ضمنی
۲۲۱	• نمونه های نمایان
۲۲۷	• مونتی هال
۲۳۲	• تصمیم گیری
۲۳۶	• تصمیم های پرخطر
۲۴۱	• استدلال معمولی
۲۴۵	• تکلیف گزینش واسون
۲۵۱	• واژه نامه توصیفی
۲۶۵	• واژنامه فارسی به انگلیسی
۲۷۰	• واژنامه انگلیسی به فارسی
۲۷۵	• فهرست اسامی
۲۷۸	• فهرست موضوعی

مقدمه مترجمان

تأثیری که رویکرد شناختی بر روان شناسی داشته به قدری چشم گیر است که از آن به عنوان نیروی چهارم یا انقلاب شناختی در روانشناسی یاد می شود. بی تردید شناخت یکی از پیچیده ترین و شگفت انگیز ترین فرایندهای روانی به شمار می رود و اگرچه تاکنون در سایه آزمایش های روان شناسان دانش عظیمی در زمینه شناخت به دست آمده، اما همواره امید به کشفیات تازه تر در این زمینه وجود دارد و می توان گفت که این شاخه علمی مانند بسیاری از شاخه های علمی دیگر، هنوز در آغاز راه خود است. فرایندهای شناختی طیفی از فرایندهای بسیار ساده و مشهود تا بسیار پیچیده و پنهان را در بر می گیرند. کتاب «آزمون های روان شناسی شناختی» در واقع دستورالعملی برای مطالعه و تجربه عینی برخی از مهم ترین و شناخته شده ترین فرایندهای شناختی توسط افراد علاقه مند است. این کتاب در اصل مکمل کتاب روانشناسی شناختی استرنبرگ است که در آن متناسب با موضوع هر فصل به نرم افزار و کتاب آزمون های روان شناسی شناختی ارجاع شده است. واضح است که این کتاب برای مطالعه مستقل و مقدماتی روان شناسی شناختی تدوین نشده است، بلکه برای افرادی که پس از مطالعه کتب نظری یا به موازات مطالعه کتب نظری، در پی درک عمیق تر و آزمایش و پژوهش با این موضوعات اند، مناسب است. در خلال انجام آزمایش های روان شناسی شناختی که در این کتاب ارائه شده است، دانشجویان و علاقه مندان ضمن لذت بردن از مشاهده عینی کنشوری روانی در سطح شناختی و ادراکی، با عوامل گوناگونی که می تواند این کنشوری را متاثر سازد نیز، آشنا می شوند.

دانشجویان شاخه های مختلف رشته های روانشناسی و علوم تربیتی، که تاکنون دانش زیادی در حیطه های روانشناسی تربیتی، یادگیری و احساس و ادراک کسب کرده اند، از اجرای اکثر آزمایش ها و مشاهده عینی پدیده های شناختی مرتبط با آنها، بسیار بهره خواهند برد. این کتاب برای تمامی دانشجویان رشته های روان شناسی در دروسی مانند روان شناسی تجربی، احساس و ادراک، روان شناسی تربیتی، روان شناسی یادگیری، آزمون های شناختی و دروس مشابه دیگر در

سطوح کارشناسی، کارشناسی ارشد و حتی دکتری تخصصی کاربرد دارد. چنانچه مدرس دروس مزبور بتواند در کنار مطالب نظری هر درس، به موقع از این آزمایش ها برای تفهیم مطالب استفاده کند، نه تنها موجب تنوع در کلاس و ایجاد انگیزه و توجه بیشتر در دانشجویان می شود، بلکه بازدهی و کیفیت یادگیری را تا حد زیادی افزایش می دهد. به علاوه انجام کارهای تحقیقاتی کوچک توسط دانشجویان یا گروههای دانشجویی در دروسی که دارای واحد عملی است توسط این کتاب آسان تر می شود و از سردرگمی برای یافتن موضوع و ابزار مناسب برای مطالعه و تحقیق می کاهد. برخی از آزمایش های ارائه شده نیز قابلیت استفاده در پایان نامه های دانشجویی و بررسی موضوعات روز در زمینه های بالینی، تربیتی و نوروسایکولوژی را دارند. بدیهی است که دانشجویان و اساتید می توانند با نوآوری و خلاقیت در اجرای آزمایش ها، کنترل متغیرها، اعمال کاربندی های تجربی مختلف و یا انتخاب جامعه های آماری متفاوت (بیمار، سالم، زن، مرد، کودک، نوجوان، بزرگسال و ...) به یافته های علمی جدید در قلمرو شناخت دست یابند. این آزمایش ها در عین حال راهی ساده برای انتقال برخی از مفاهیم روش تحقیق است که معمولاً در درس روش تحقیق به صورت نظری ارائه می شود. اما درک آنها تنها پس از انجام یک پژوهش واقعی، به طور کامل محقق می شود.

نحوه کار با نرم افزار CogLab که ضمیمه کتاب است بسیار ساده و روشن است. در قسمت اول کتاب به صورت مختصر و مفید مراحل اصلی یک آزمایش نوعی، شرح داده شده است و با اجرای دقیق دستورالعمل ها و توضیحاتی ارائه شده می توان کلیه آزمایش ها را بدون مشکل اجرا کرد. از نظر ساختاری قسمت اصلی کتاب حاضر دارای ۱۲ قسمت (عصبی شناختی، ادراک، توجه، حافظه کاری، حافظه کوتاه مدت، حافظه حسی، تصور، فراحافظه، قضاوت، مفاهیم، و زبان و گفتار) است که هر قسمت حاوی چند آزمایش است. دانشجویان می توانند با توجه به علایق و مقاصد پژوهشی خود به هر آزمایش مراجعه کرده و با اجرای دقیق دستورالعمل ها آزمایش را اجرا کرده و داده های عینی و قابل تحلیل و نیز نمودارهای قابل مشاهده، بدست آورند. در پایان هر آزمایش چند پرسش مقدماتی و پیشرفته طراحی شده است، که

امکان سنجش دانش کسب شده قبل و بعد از اجرای هر آزمایش را میسر می سازد. در آخر نیز پرسش بحث انگیزی مطرح شده است که به خصوص در کلاس درس امکان پردازش عمیق تر و بدیع و کاربردی موضوع را فراهم می سازد.

در اختیار داشتن CD نرم افزار ضمیمه کتاب برای اجرای آزمایش ها ضروری است. لازم است محیط استاندارد جداگانه ای برای این گونه آزمایش ها تدارک دیده شود. در کنار این نرم افزار ، چنانچه آزمایشگاه به نرم افزارهای تخصصی دیگر نظیر الکترو آنسفالوگرام (EEG)، تحریک مغناطیسی مغز (TMS)، تصویر برداری کنشی از مغز با رزونانس مغناطیسی (fMRI) ، توموگرافی با نشر پوزیترون (PET) و نرم افزار مشاهده گر (Observer) مجهز باشد، امکان انجام آزمایش های فوق حرفه ای و پیشرفته نیز بر روی پدیده های شناختی، میسر می شود.

امید است که با ترجمه این کتاب، که ظاهراً اولین کتاب عملی جامع در زمینه روان شناسی شناختی است بتوانیم سطح دانش علمی دانشجویان رشته های روانشناسی و علوم تربیتی و نیز سطح پایان نامه های دانشجویی را متحول ساخته و فعالیت های آنان را به سوی انجام پژوهش های دقیق و مستند علمی در زمینه روان شناسی شناختی، سوق دهیم.